

Úterý 23. září 2008

29. vítá záměr Komise zlepšit třídění dotazů a stížností podniků a občanů prostřednictvím sítě SOLVIT a dalších asistenčních služeb pro jednotný trh, čímž se zajistí, že tyto dotazy a stížnosti budou okamžitě předány příslušnému správnímu orgánu bez ohledu na to, v rámci které sítě byly podány; zdůrazňuje, že zkušenosti získané v rámci sítě SOLVIT by měly být využity při tvorbě vnitrostátních politik a politik EU, což bude mít za následek strukturální a regulační změny tam, kde to bude nutné;

30. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s Parlamentem a předsednictvím Rady pořádala každoročně fórum o vnitřním trhu za účasti členských států a dalších zainteresovaných stran, s cílem jasněji formulovat závazek, který členské státy mají v souvislosti se včasným a řádným prováděním předpisů a s cílem poskytnout příležitost pro stanovení norem pro srovnávací hodnocení a výměnu osvědčených postupů;

31. vyzývá Radu, aby se záležitostí souvisejícím s vnitřním trhem věnovala přednostně, a to tak, že pro jejich řešení znovu ustanoví zvláštní útvar, nebo tak, že je zařadí mezi nejdůležitější body jednání stávající Rady ve složení pro konkurenceschopnost;

32. znovu poukazuje na své výše zmíněné usnesení o přezkumu jednotného trhu, kde vyzýval Komisi, aby zavedla „test vnitřního trhu“; vyzývá Komisi, aby podnikla opatření, na jejichž základě bude tento test zaveden;

Vnitřní trh a hodnotící zprávy o spotřebitelských trzích

33. zastává názor, že jak hodnotící zpráva o vnitřním trhu, tak hodnotící zpráva o spotřebitelských trzích slouží k tomu, aby se zlepšilo fungování vnitřního trhu ve prospěch občanů a spotřebitelů;

34. vítá záměr Komise zajistit, aby informace o vnitřním trhu byly lépe zprostředkovávány, a domnívá se, že výše zmíněné hodnotící zprávy jsou v tomto směru důležitým krokem;

35. zdůrazňuje, že ačkoliv jsou tyto dva druhy hodnotících zpráv vzájemně propojené a že je třeba podporovat, aby byly vypracovávány koherentním způsobem, měly by vzhledem k tomu, že jsou určeny pro různé subjekty, zůstat oddělené a využívat odlišné ukazatele;

36. zastává názor, že používané ukazatele a vztah mezi těmito dvěma druhy hodnotících zpráv by měly být pravidelně revidovány, tak aby mohly být přizpůsobeny vývoji vnitřního trhu;

*

* *

37. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Zlepšování kvality vzdělávání učitelů

P6_TA(2008)0422

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. září 2008 o zlepšování kvality vzdělávání učitelů (2008/2068(INI))

(2010/C 8 E/03)

Evropský parlament,

— s ohledem na čl. 3 odst. 1 písm. q) a články 149 a 150 Smlouvy o ES,

— s ohledem na sdělení Komise o zlepšování kvality vzdělávání učitelů (KOM(2007)0392) a na související pracovní dokumenty útvarů Komise (SEK(2007)0931 a SEK(2007)0933),

Úterý 23. září 2008

- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006, kterým se zavádí akční program v oblasti celoživotního učení ⁽¹⁾, jež obsahuje konkrétní cíl zvýšit kvalitu a evropský rozměr vzdělávání učitelů (čl. 17 odst. 2 písm. e),
 - s ohledem na osm klíčových dovedností stanovených v doporučení Evropského parlamentu a Rady 2006/962/ES ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení – evropském referenčním rámci ⁽²⁾,
 - s ohledem na desetiletý pracovní program s názvem Vzdělávání a odborná příprava do roku 2010, a konkrétně na cíl 1.1 „zlepšování vzdělávání a odborné přípravy učitelů a školitelů“ ⁽³⁾, a s ohledem na navazující společné průběžné zprávy o pokroku při provádění tohoto programu,
 - s ohledem na politiku Evropské unie v otázkách mnohojazyčnosti a na zprávu o mnohojazyčnosti, kterou v roce 2007 vypracovala skupina Komise na vysoké úrovni,
 - s ohledem na závěry předsednictví mimořádného zasedání Evropské rady, které se konalo ve dnech 23.–24. března 2000 v Lisabonu,
 - s ohledem na závěry předsednictví zasedání Evropské rady konaného v březnu roku 2002 v Barceloně, na němž byly přijaty konkrétní cíle v zájmu zlepšování mj. vzdělávání a odborné přípravy učitelů a školitelů,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 5. května 2003 ohledně referenčních úrovní průměrné evropské výkonnosti ve vzdělávání a odborné přípravě (referenční kritéria) ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na závěry, které přijala Rada pro vzdělávání, mládež a kulturu na svém zasedání ve dnech 15.–16. listopadu 2007, a konkrétně na závěry o vzdělávání učitelů ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na posouzení Programu pro mezinárodní hodnocení studentů (PISA), která předkládá Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj každé tři roky, a na zprávu této organizace s názvem „Na učitelích záleží: jak přitáhnout, utvářet a udržet efektivní učitele“ (2005),
 - s ohledem na zprávu „Jak se vzdělávací systémy vykazující nejlepší výsledky dostávají do čela“ (McKinsey & Co, září 2007),
 - s ohledem na studii zveřejněnou Evropským parlamentem v únoru 2007 s názvem „Současná situace a vyhlídky v oblasti tělesné výchovy v Evropské unii“,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 13. listopadu 2007 o úloze sportu ve vzdělávacím procesu ⁽⁶⁾,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání (A6-0304/2008),
- A. vzhledem k tomu, že kvalitní vzdělávání a odborná příprava jsou významným prvkem celoživotního učení a představují mnohostranný přínos, který se neomezuje pouze na tvorbu pracovních míst a vyšší konkurenceschopnost,
- B. vzhledem k tomu, že je zapotřebí vychovávat jedince, kteří jsou soběstační, informovaní a kteří jednají ve prospěch soudržné společnosti, a vzhledem k tomu, že kvalita vyučování je jedním z faktorů, které rozhodujícím způsobem přispívají k sociální a hospodářské soudržnosti a k tvorbě pracovních míst v Evropské unii, k její konkurenceschopnosti a potenciálu jejího růstu v globalizujícím se světě,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 327, 24.11.2006, s. 45.

⁽²⁾ Úř. věst. L 394, 30.12.2006, s. 10.

⁽³⁾ Úř. věst. C 142, 14.6.2002, s. 7.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 134, 7.6.2003, s. 3.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 300, 12.12.2007, s. 6.

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P6_TA(2007)0503.

Úterý 23. září 2008

- C. vzhledem k tomu, že Evropský sociální fond může hrát důležitou úlohu v rozvoji vzdělávání a odborné přípravy a přispěje tak ke kvalitnějšímu vzdělání učitelů,
- D. vzhledem k tomu, že kvalita odborné přípravy učitelů se odráží ve vzdělávacím procesu a přímo ovlivňuje nejen úroveň znalostí žáků, ale také formování jejich osobnosti, zejména v prvních letech jejich školní docházky,
- E. vzhledem k tomu, že učitelská profese čelí výzvám, jejichž množství roste, neboť se neustále zvyšuje složitost a různorodost vzdělávacího prostředí; vzhledem k tomu, že mezi tyto výzvy patří pokrok v oblasti informační a sdělovací techniky, změny společenských a rodinných struktur a stále rozmanitější složení studentů na mnoha školách, které je důsledkem imigrace a vzniku multikulturních společností, rostoucí samostatnost škol, která znamená více povinností pro učitele, a nutnost věnovat větší pozornost vzdělávacím potřebám jednotlivých žáků,
- F. vzhledem k tomu, že jednoznačně existuje přímá úměra mezi kvalitním vzděláváním učitelů a vysokou úspěšností žáků,
- G. vzhledem k tomu, že s rostoucím objemem informací ve spojení s probíhající digitalizací je nutné získat schopnost využívat média a jejich obsah efektivním způsobem a v souladu se svými cíli a potřebami, a vzhledem k tomu, že mediální výchova je určitým druhem pedagogického přístupu k médiím, který má vést ke kritickému a uvážlivému využívání všech médií,
- H. vzhledem k tomu, že více než 80 % vyučujících na základních školách a 97 % vyučujících v předškolních zařízeních v Unii jsou ženy, zatímco ve středním školství dosahuje zastoupení žen pouze 60 %,
- I. vzhledem k tomu, že kvalita vzdělávání učitelů může mít vliv na předčasné ukončování školní docházky a dovednost starších studentů dobře číst,
- J. vzhledem k tomu, že na vzdělání, jehož děti později dosáhnou, má zvláště významný vliv předškolní vzdělávání a základní školství,
- K. vzhledem k tomu, že v Unii existuje více než 27 různých systémů pro vzdělávání učitelů, ačkoli úkoly, které před učiteli stojí, jsou ve všech členských státech v zásadě stejné,
- L. vzhledem k tomu, že vyučování je odborné povolání, u kterého je pro to, aby dobří učitelé ze škol neodcházel, důležitá vysoká míra uspokojení z práce,
- M. vzhledem k tomu, že by bylo nepřiměřené přenést veškerou odpovědnost za jejich vzdělávací činnost na samotné učitele; vzhledem k tomu, že je nutné zdůraznit, že schopnost učitelů poskytnout náležitě vzdělání všem svým žákům, vytvořit prostředí, ve kterém mohou žít všichni pospolu, a omezit násilné chování úzce souvisí s podmínkami, ve kterých učitelé vyučují, s tím, jaké jsou k dispozici pomůcky, s počtem žáků se sníženou schopností učení v každé třídě, se sociálním a kulturním prostředím ve školách, se spoluprací s rodinami a s podporou ze strany společnosti; vzhledem k tomu, že úsilí učitelů závisí z velké míry na úsilí společnosti v oblasti vzdělávání a oba faktory se vzájemně ovlivňují v zájmu lepšího vyučování,
- N. vzhledem k tomu, že je třeba vynaložit veškeré úsilí k zajištění toho, aby všichni učitelé cítili, že vykonávají uznávané a hodnotné povolání, neboť velká část profesní identity závisí na vnímání ze strany společnosti,
- O. vzhledem k tomu, že nejlepší adepty lze pro učitelské povolání získat jen tehdy, dostane-li se učitelům odpovídajícího sociálního uznání, postavení a ohodnocení,
- P. vzhledem k tomu, že učitelé hrají důležitou úlohu v sociální oblasti a oblasti výchovy, která přesahuje hranice tradičních vyučovacích předmětů, a mohou plnit významnou funkci vzoru,

Úterý 23. září 2008

- Q. vzhledem k tomu, že ve Smlouvě o ES, je stanoven cíl rovné příležitosti pro všechny, zejména v článku 13 této smlouvy, který stanoví právní základ pro boj proti diskriminaci na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženství nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace,
- R. vzhledem k tomu, že kvalita škol je z velké míry závislá na míře nezávislosti, která je ponechávána jejich plánování a řízení,
- S. vzhledem k tomu, že náležitá odborná způsobilost učitelů tělesné výchovy hraje velmi důležitou úlohu ve fyzickém a psychickém vývoji dětí a vedení dětí k tomu, aby si osvojily zdravý způsob života,
1. vřele souhlasí s analýzou, podle níž vyšší kvalita vzdělávání učitelů vede k významnému zlepšení výsledků dosahovaných studenty;
 2. domnívá se, že zajištění rozsáhlejšího a kvalitnějšího vzdělávání učitelů společně s uplatňováním politiky usilující o to, aby byli pro povolání učitele získáni nejlepší kandidáti, by mělo být klíčovou prioritou pro všechna ministerstva školství;
 3. je přesvědčen, že výdaje na vzdělávání by měly být navyšovány především v oblastech, jež přinášejí nejvýraznější zlepšení výsledků studentů;
 4. zdůrazňuje, že má-li být dosaženo významného pokroku při naplňování cílů Lisabonské strategie v oblasti „vzdělávání a odborné přípravy do roku 2010“, zejména zlepšení kvality vzdělávání a posílení celoživotního učení na celém území Unie, musí klást členské státy větší důraz na vzdělávání učitelů a vyčlenit na tuto oblast více zdrojů;
 5. důrazně vybízí k podpoře soustavného a logicky navazujícího profesního rozvoje učitelů po celou dobu výkonu tohoto povolání; doporučuje, aby měli všichni učitelé pravidelně akademické, pracovní a finanční příležitosti (např. vládní stipendia) ke zlepšování a doplnění svých schopností a předpokladů, stejně jako pedagogických znalostí; domnívá se, že tyto příležitosti v oblasti odborné přípravy by měly být koncipovány tak, aby byly kvalifikace uznávány ve všech členských státech;
 6. zdůrazňuje potřebu intenzivnějšího dialogu a výměny zkušeností mezi jednotlivými státy, zejména pokud jde o zajištění a účinnost soustavného profesního rozvoje v oblasti vzdělávání učitelů mateřských, základních a středních škol;
 7. naléhavě požaduje, aby byla zvláštní pozornost věnována zaškolování nových učitelů; vybízí k vytváření podpůrných sítí a programů osobního vedení, díky nimž budou moci hrát v zaškolování nových učitelů rozhodující úlohu učitelé, kteří mají prokazatelné zkušenosti a schopnosti, a jež umožní nově příchozím čerpat ze znalostí svých kolegů získaných během jejich úspěšné kariéry, podpoří skupinové učení a přispějí k boji za snižování počtu nově přijatých učitelů, kteří toto povolání záhy opustí; domnívá se, že spoluprací a vzájemným učením mohou učitelé přispět ke zlepšení výsledků školy a celkového vzdělávacího prostředí;
 8. vyzývá členské státy, aby zajistily, že složení učitelského sboru na všech úrovních školského vzdělávání bude odrážet sociální a kulturní rozmanitost společnosti, přičemž budou nadále klást důraz na přijímání a udržení nejlepších učitelů, především tím, že učiní toto povolání dostatečně přitažlivým;
 9. upozorňuje na úzkou vazbu mezi zajištěním toho, aby bylo učitelství atraktivním a naplňujícím povoláním s dobrými vyhlídkami na kariérní postup, a získáním motivovaných, úspěšných absolventů a odborníků pro tuto profesi; naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly další opatření s cílem dosáhnout toho, že si budou špičkoví kandidáti povolání učitele volit častěji;
 10. zdůrazňuje zvláštní význam politiky rovnosti mužů a žen; zdůrazňuje, že je rovněž důležité zajistit kvalitu učitelů v předškolních zařízeních a na základních školách a také to, aby se jim dostalo takové společenské a profesní podpory, která bude odpovídat jejich odpovědnosti;

Úterý 23. září 2008

11. uznává, že je důležité, aby se učitelé i nadále zapojovali do pracovních a diskusních skupin, které se zabývají vyučovací činností; věří, že tato práce by měla být podporována mentory a vzdělávacími orgány; domnívá se, že účast na činnostech kritického uvažování o vyučovacím procesu by měla vytvářet větší zájem o práci učitelů, a zlepšit tak jejich výsledky;
12. trvá na důležité úloze školy, pokud jde o společenský život a vzdělávání dětí a předávání znalostí a dovedností dětem, aby se mohly zapojit do demokratické společnosti; zdůrazňuje, že je důležité mít k dispozici kvalifikované, způsobilé a zkušené učitele, kteří se podílejí na vytváření účinných metod pedagogického vzdělávání učitelů;
13. vyzývá členské státy, aby zajistily, že v systému veřejného vzdělávání budou moci vést hodiny tělesné výchovy pouze náležitě kvalifikovaní učitelé tělesné výchovy;
14. poukazuje na výrazné rozdíly v průměrné mzdě učitelů, a to nejen mezi jednotlivými členskými státy, ale také v porovnání s průměrným hrubým národním důchodem a HDP na osobu; domnívá se, že učitelé by měli být odměňováni odpovídajícím způsobem, který bude odrážet jejich význam pro společnost, a vyzývá k činnosti, která vyřeší „odliv mozků“ špičkových učitelů na lépe placená místa v soukromé sféře, především v oblasti vědy a techniky;
15. zdůrazňuje, že učitelé musí být lépe připraveni, aby se dokázali vyrovnat s řadou nových nároků, jež na ně jsou kladeny; uvědomuje si výzvy, které pro učitele představuje vývoj informační a sdělovací techniky, ale rovněž příležitosti, které tento vývoj skýtá; je přesvědčen, že během zaučování a navazující odborné přípravy by mělo být prioritou vzdělávání v oblasti informační a sdělovací techniky, aby učitelé získali aktuální znalosti o současném stavu vývoje techniky a jejím uplatnění v pedagogické praxi a aby disponovali potřebnými dovednostmi, které jim umožní využívat tyto znalosti při výuce;
16. domnívá se, že odborná příprava by měla mít mj. za cíl poskytnout učitelům inovační rámec, který potřebují k tomu, aby do své činnosti a do nových vyučovacích okruhů zahrnuli hledisko životního prostředí; podporuje oblastní semináře zaměřené na naplňování potřeb zjištěných v konkrétních souvislostech a kurzy určené pro učitelský sbor daného zařízení s cílem uplatňovat v praxi projekty, které zohledňují jejich potřeby a konkrétní souvislosti;
17. zdůrazňuje, že mobilita učitelů, jejich užší vzájemná spolupráce a týmová práce by mohly zlepšit kreativitu a inovaci vyučovacích metod a přispěly by k tomu, aby vzdělávání vycházelo z osvědčených postupů;
18. vyzývá Komisi, aby posílila finanční zdroje poskytované na podporu vzdělávání učitelů v rámci Programu celoživotního učení, a především výměny učitelů mezi školami v sousedních zemích a oblastech; zdůrazňuje, že mobilita je prostředkem pro šíření námětů a osvědčených postupů ve výuce a přispívá ke zdokonalování znalosti cizích jazyků a povědomí o jiných kulturách; podtrhuje, že by učitelé měli během svého profesního života těžit z rozsáhlejších možností ke studiu jazyků, což mj. povede k maximalizaci příležitostí, které nabízejí programy mobility v rámci EU;
19. požaduje, aby byla v odborné přípravě učitelů upřednostňována zejména mediální studia a aby byly stávající moduly mediálních studií významným prvkem základního vzdělávání učitelů;
20. poukazuje na to, že v rámci mobility učitelů hraje zásadní úlohu partnerství škol Comenius a Comenius-Regio;
21. je přesvědčen, že děti by se měly učit cizím jazykům již od velmi útlého věku a že jazyková výuka by měla být součástí osnov na všech základních školách; zdůrazňuje, že pro dosažení tohoto cíle je nezbytné, aby byly na získávání a odbornou přípravu učitelů cizích jazyků vynakládány dostatečné prostředky;
22. zdůrazňuje, že každý učitel by měl být vzorem, pokud jde o zvládnutí vlastního jazyka, který je klíčovým nástrojem pro správný přenos poznatků, napomáhá žákům při studiu ostatních předmětů a rozvíjí jejich schopnost komunikovat, jež v řadě profesních činností stále nabývá na významu;

Úterý 23. září 2008

23. zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby učitelé ve všech členských státech získali osvědčení o znalosti alespoň jednoho cizího jazyka;
24. požaduje, aby byla ve školním, navazujícím a dálkovém vzdělávání učitelů podporována mediální gramotnost v rámci mediálního vzdělávání a celoživotního učení prostřednictvím spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem;
25. poukazuje na to, že čas, který učitel stráví ve třídě se studenty, je nenahraditelný, a vyjadřuje znepokojení nad tím, že narůstající administrativa a agenda může učitele o čas strávený ve třídě a o čas na přípravu na vyučování připravovat;
26. požaduje, aby byla do odborné přípravy učitelů i do školních osnov povinně zavedena občanská výchova, a učitelé i žáci tak získali potřebné znalosti o právech a povinnostech občanů a o Evropské unii a byli schopni analyzovat a kriticky hodnotit aktuální politické a sociální situace a procesy;
27. domnívá se, že každá škola je jedinečným způsobem propojena se svým bezprostředním okolím a že vedení školy by mělo mít větší rozhodovací pravomoci, které mu umožní zabývat se ve spolupráci s rodiči a dalšími zástupci místního společenství vzdělávacími problémy a nároky na výuku, které jsou pro dané prostředí specifické; zdůrazňuje, že s příchodem přistěhovalců velmi rozmanitého původu je nutné učitele náležitě poučit o mezikulturních otázkách a procesech, a to nikoli pouze v rámci školy, ale i ve vztahu k rodinám a jejich bezprostřednímu, velmi různorodému okolí;
28. zdůrazňuje mimořádně příznivý dopad programu Comenius na učitele a jeho význam pro malá společenství, zejména v sociálně a hospodářsky znevýhodněných oblastech, podporou zavádění evropského rozměru do vzdělávání a zvyšování povědomí o něm;
29. vítá dohodu členských států, že budou v otázkách zkvalitnění koordinace politik pro vzdělávání učitelů postupovat společně, zejména prostřednictvím otevřené metody koordinace; naléhavě vyzývá členské státy, aby této příležitosti učít se navzájem plně využily, a požaduje, aby byl s Parlamentem konzultován časový harmonogram a vývoj v této oblasti;
30. upozorňuje, že je zapotřebí zpracovat kvalitnější statistiku o vzdělávání učitelů v členských státech Unie s cílem podpořit sdílení informací, užší spolupráci a výměnu osvědčených postupů; navrhuje, aby členské státy ve spolupráci s Komisí zavedly systémy, které zajistí snadnou dostupnost srovnatelných údajů o vzdělávání učitelů pro předškolní vzdělávání a základní a střední školství;
31. domnívá se, že pro potírání násilí ve školách má zásadní význam prohloubení spolupráce mezi řediteli škol a rodiči a vytvoření nástrojů a postupů pro účinné řešení tohoto problému;
32. zdůrazňuje, že je důležité, aby byly při výuce ve školách a při odborném vzdělávání učitelů zohledňovány otázky rovných příležitostí mužů a žen;
33. vyzývá Komisi, aby šířila postupy, jež se osvědčily v členských státech a které prostřednictvím školních projektů, jako je např. zdravá výživa a sport, domácí hospodářství a soukromé finanční plánování, zlepší obecné dovednosti potřebné v praktickém životě;
34. vyzývá členské státy, aby do odborné přípravy učitelů zařadily programy řešení konfliktů, a učitelé se tak seznámili s novými strategiemi pro řešení různých druhů konfliktů ve třídě a naučili se, jak se vypořádat s násilím a agresivitou;
35. vyzývá členské státy, aby do odborné přípravy učitelů zařadily základní znalosti o Evropské unii, jejích institucích a jejím fungování a aby zajistily exkurze začínajících učitelů do institucí Evropské unie;
36. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, organizacím OECD a UNESCO a Radě Evropy.